

Decàleg per a un tractament informatiu adequat de les persones joves

El decàleg està impulsat per la Secretaria de Joventut, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya i el Col·legi de Periodistes de Catalunya i es fruit de les conclusions de l'estudi 'El tractament informatiu de les persones joves als mitjans de comunicació' i d'un procés participatiu amb periodistes, professionals de joventut i entitats juvenils

Text: Redacció • a prop! comunicació

La Secretaria de Joventut, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya i el Col·legi de Periodistes de Catalunya han creat un decàleg per tal que els mitjans de comunicació catalans realitzin un tractament més adequat de les informacions pertanyents a les persones joves.

El concepte joventut i la franja d'edat que comprèn han estat sempre polèmics. No hi ha una definició o una classificació universal perquè es tracta d'una construcció social que canvia d'una cultura i d'una època a una altra. De la mateixa manera, tampoc hi ha consens en periodisme sobre l'aplicació dels principis deontològics en l'àmbit de la joventut.

Els i les joves fins a 18 anys estan protegits per la regulació específica dels menors, a partir d'aquesta edat no hi ha diferències respecte un adult en el tractament informatiu.

El decàleg s'ha elaborat en el marc del grup de treball *Joves i Mitjans de Comunicació*, el qual està format per periodistes, membres d'entitats juvenils, acadèmics i professionals de joventut.

El document consta de deu recomanacions adreçades als i les pro-

fessionals de la informació per tal de millorar el tractament periodístic de les persones joves i, en definitiva, de la imatge que projecten els mitjans de comunicació.

Aquestes recomanacions parteixen d'un plantejament de justícia compensatòria vers un col·lectiu heterogeni amb desigualtat d'accés als mitjans informatius.

És per això que s'ha creat el decàleg, per tal que els professionals de la comunicació puguin realitzar un correcte tractament del col·lectiu jove en els mitjans de comunicació.

El decàleg és fruit de les conclusions de l'estudi *El tractament informatiu de les persones joves als mitjans de comunicació* que també s'inclou dins del projecte *Joves i mitjans de comunicació*.

Joves i Mitjans de comunicació

El projecte *Joves i mitjans de comunicació*, impulsat per la Secretaria de Joventut, el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya i el Col·legi de Periodistes, té l'objectiu de conèixer el tractament informatiu de les persones joves als mitjans de

comunicació, impulsar instruments per millorar-lo i fomentar el paper dels i les joves com a productores d'informació sobre elles mateixes.

Els pocs estudis disponibles suggereixen que aquest tractament és parcial i estereotipat i contribueix a generar una imatge negativa del col·lectiu, per la qual cosa es considera necessari iniciar un procés que estimuli els mitjans a millorar el tractament que donen a aquest col·lectiu.

El Grup de treball *Joves i Mitjans de Comunicació* és el responsable de formular les recomanacions i instruments que consideri oportuns per la millora del tractament informatiu de la joventut als mitjans de comunicació de Catalunya i d'establir els mecanismes pertinents per al seguiment i avaluació de la seva implementació.

Davant la constatació que no hi ha uns criteris homogenis en l'aplicació dels principis deontològics del món del periodisme en l'àmbit de la joventut, el primer instrument elaborat des del projecte *Joves i mitjans de comunicació* és el decàleg, per tal que els joves catalans tinguin un tracte més correcte.

DECÀLEG PER A UN TRACTAMENT INFORMATIU ADEQUAT DE LES PERSONES JOVES

1. Evitar les simplificacions i l'ús d'estereotips quan s'informa sobre joves. No partir de prejudicis o tòpics, negatius i positius, ni d'etiquetes que classifiquen les persones joves en grups.

2. No tractar la joventut com un col·lectiu homogeni sinó tenint en compte la seva diversitat. No totes les persones joves viuen la mateixa realitat i, sovint, factors com el gènere, la posició en l'estructura social o la nacionalitat són més determinants que l'edat a l'hora d'afectar les seves condicions de vida, actituds i comportaments. Es recomana tenir especial cura de la cobertura informativa de col·lectius en risc d'exclusió, de les persones joves nouvingudes i fomentar una major visibilitat de les dones joves.

3. Valorar en cada cas si és rellevant informar sobre la condició de jove dels actors de la notícia, sobretot quan es tracti de fets que connotin negativitat. Evitar l'ús d'adjectius com 'jove' o similars, especialment quan s'informi sobre fets delictius o incívics per evitar el risc d'estigmatització o criminalització, a no ser que es consideri essencial per a la comprensió de la notícia.

4. Evitar la culpabilització de les persones joves de problemes o conductes socials dels quals no en són directament o únicament responsables. Els i les joves no són un grup social aïllat sinó que formen part d'una societat amb la qual interactuen constantment. En aquest sentit, no s'haurien de fomentar les comparacions pejoratives amb altres grups d'edat ni les actituds paternalistes. Al contrari, es recomana destacar, quan sigui rellevant, la capacitat que tenen les persones joves per intervenir activament en la societat.

5. Documentar a fons les informacions sobre joves contextualitzant els problemes i realitats específiques que els afecten. Tractar amb rigor i responsabilitat aquestes notícies, especialment quan es tracti de casos sobre violència, drogues, assetjament o qualsevol altre fet delictiu.

6. Prestar especial atenció a aquells problemes estructurals que afecten les persones joves. Fer un seguiment continuat de temes com l'emancipació, la formació o la precarietat laboral.

7. Respectar els drets a la intimitat, imatge i dignitat de les persones joves, com es fa amb qualsevol altre grup d'edat. No buscar les declaracions ni usar imatges de joves en situació d'aflicció, de vulnerabilitat o que puguin ser degradants per tal de captar més l'atenció del públic.

8. Donar especial veu i accés als mitjans a col·lectius juvenils implicats socialment. Destacar la contribució d'aquests joves associats al progrés social general.

9. Utilitzar les persones joves com a fonts informatives en aquelles notícies on són protagonistes però també en altres d'interès general. Incorporar joves com a fonts de la notícia, experts i creadors d'opinió per tal que la seva veu i visió es tingui en compte tant quan es parla de qüestions juvenils com quan els temes afecten tota la societat.

10. Potenciar els productes o espais informatius creats i realitzats per persones joves. Possibilitar la producció i difusió de continguts informatius elaborats per joves, dirigits a persones de la mateixa franja d'edat o a tota la població en general.

Quin tractament informatiu reben els joves?

Dins del projecte Joves i Mitjans de comunicació, Marcel Mauri i Mònica Figueras, investigadors del Grup de Recerca en Periodisme de la UPF, han realitzat un estudi sobre el tractament informatiu de les persones joves als mitjans de comunicació catalans per tal de conèixer la imatge de la joventut que es projecta en els espais informatius

Text: Redacció/ Font: Mònica Figueras i Marcel Mauri • a prop! comunicació
Foto: Adam Borkowski

La creació d'estereotips pot afectar la percepció de la societat adulta

Molts agents i institucions són responsables que la societat creï un seguit d'estereotips. Un d'aquests agents, i potser el més responsable, són els mitjans de comunicació. Els estereo-

tips poden ser negatius, però també positius, i afecten molts col·lectius. Però els més perillosos són els que fan referència als anomenats "grups socialment desfavorits".

La creació d'estereotips sobre la juven-

tut en els mitjans informatius pot afectar la percepció que en té la societat adulta.

En aquest context, la Secretaria de Joventut ha impulsat el projecte *Joves i mitjans de comunicació*, que ha impli-